

/ uporyad. N. Yu. Rotar; za red. A. M. Kruhlashova. – Chernivtsi: Vydavnychyy dim “Bukrek”, 2011. – S.173–180.

13. Mekheda N., Demydenko Z. Sotsial'na bezpeka rehionu – zaporuka zmitsnennya sotsial'noyi bezpeky derzhavy / N. Mekheda, Z. Demydenko [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.rusnauka.com/4_SND_2012/Economics/13_99345.doc.htm

14. Natsional'nyy sklad naseleння Ukrayiny ta yoho movni oznaky za danyymi Vseukrayins'koho perepysu naseleння 2001 roku / Derzh. kom. statystyky Ukrayiny / O.H. Osaulenko (red.), L.M. Stel'makh, N.S. Vlasenko (vidp. za vyp.). – K., 2003. – 245 s.

15. Nechayeva–Yuriychuk N., Yuriychuk Yu. Problemy formuvannya mizhethnichnoyi tolerantnosti na poliethnichnykh terytoriyakh / N. Nechayeva–Yuriychuk, Yu. Yuriychuk // Dovidnyk mizhethnichnoyi tolerantnosti / uporyad. N. Yu. Rotar; za red. A. M. Kruhlashova. – Chernivtsi: Vydavnychyy dim “Bukrek”, 2011. – S.69–94.

16. Rekun H.P. Sotsial'na stabil'nist' rehionu: peredumovy dosyahnennya / H.P. Rekun [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://eprints.kname.edu.ua/29606/1/43.pdf>

17. Ryasna N.O. Osnovni pokaznyky sotsial'noyi skladovoyi ekonomichnoyi bezpeky rehionu / N.O. Ryasna [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&image_file_name=PDF/Nznuoaksk_2012_3_14.pdf

18. Skoreyko H.M. Hreko–katolyts'ka i pravoslavni tserkvy na Bukovyni u kintsy XXIII – na pochatku XX st.: deyaki aspekty protystoyannya / H. Skoreyko // Materialy V Bukovyns'koyi Mizhnarodnoyi istoryko–krayeznavchoyi konferentsiyi, prysvyachenoyi 130–richchyu zasnuvannya Chernivets'koho natsional'noho universytetu im. Yuriya Fed'kovycha. U dvokh tomakh. Tom 1: Istoryia Ukrayiny. Krayeznavstvo. – Chernivtsi: Knyhy XXI, 2005. – S.364–367.

19. U Chernivets'kiy oblasti odne iz sil nadalo rumuns'kiy movi status rehional'noyi [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://ua.korrespondent.net/ukraine/politics/1421513–u–cherniveckij–oblasti–odne–iz–sil–nadalo–rumunskij–movi–status–regionalnoyi>

20. U Chernivets'kiy oblasti rumuns'kiy movi dadut' status rehional'noyi: yiyi znaye navit' militsiya [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://gazeta.ua/articles/life/_u–cerniveckij–oblasti–rumunskij–movi–dadut–status–regionalnoyi–yiyi–znaye–navit–miliciya/451426

21. Uhors'ka mova otrymala status rehional'noyi na Zakarpatti [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://ipress.ua/news/ugorska_mova_otrymala_status_regionalnoi_na_zakarpatti_7512.html

22. Uhors'ka mova stala rehional'noyu vzhe u druhomu rayoni Zakarpattya [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://dt.ua/POLITICS/ugorska_mova_stala_regionalnoyu_vzhe_u_drugomu_rayoni_zakarpattya.html

23. Fetisov V. Social'naja stabil'nost' rossijskogo obshchestva: sostojanie i perspektivy / V. Fetisov [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.teleskop-journal.spb.ru/files/dir_1/article_content1255522158158300file.pdf

24. Chy stane rumuns'ka mova rehional'noyu v Chernivets'kiy oblasti [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://vidido.ua/index.php/pogliad/article/chi_stane_rumuns_ka_mova_regional_noju_v_chernivec_kii_oblasti/

Guytor M. M., Doctor of Political Science (PhD), Associated Professor Department of political Science and Public Administration, YuriyFedkovych Chernivtsi National University (Ukraine, Chernivtsi), mykola_05@mail.ru

Aspects of social stability in multi-ethnic regions of Ukraine (for example Chernivtsi region)

The article investigates the aspects of social stability in multi-ethnic regions of Ukraine. It is being analyzed the condition and prospects of social stability in the Chernivtsi region, which is border, multi-ethnic and multi-religious. It is being studied the dynamics of ethnic composition, the trends of ethno-confessional relationship's politicization and language issue within the region.

Keywords: political institution, social stability, identity, the dynamics of ethnic composition, the politicization of ethnicity, ethnic group, the politicization of ethnic and confessional relations, political party, the church.

Guytor H. H., kandidat politicheskikh nauk, docent kafedry politologii i gosudarstvennogo upravleniya, Chernovitskiy natsional'nyy universitet im. Yuriya Fed'kovycha (Ukraina, Chernovtsy), mykola_05@mail.ru

Аспекты социальной стабильности в полиэтнических регионах Украины (на примере Черновицкой области)

Исследуются аспекты социальной стабильности в полиэтнических регионах Украины. Анализируется состояние и перспектива социальной стабильности в приграничной, полиэтнической, поликонфессиональной Черновицкой области. Изучается динамика этнического состава, тенденции политизации этноконфессиональных отношений, языкового вопроса в пределах области.

Ключевые слова: политический институт, социальная стабильность, идентичность, динамика этнического состава, политизация этничности, этническая группа, политизация этноконфессиональных отношений, политическая партия, церковь.

* * *

УДК 324:323(477.82)“2006”

Мельник В. В.
здобувач кафедри політології та державного управління, Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки (Україна, Луцьк), lu4ano4ka@ukr.net

РОЛЬ МІСЦЕВИХ ВИБОРІВ 2006 РОКУ У ПОЛІТИЧНІЙ СТРУКТУРИЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА: НА ПРИКЛАДІ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Метою дослідження є системне вивчення процесів політичної структуризації населення районів Волинської області, прискореної виборчою кампанією 2006 року.

Досягнення мети стало можливим завдяки застосуванню системного, історичного, індуктивного методів, а також методу окремого випадку.

Виявлено, що політне пожвавлення політичного життя розпочалося за рік до виборів, тобто відразу після прийняття нового виборчого закону.

В середньому, по районах області, у виборчій кампанії брало участь 20 політичних партій та блоків. А за результатами виборів, 18 політичних партій провели своїх представників у ці органи. Жодна із районних рад не мала 100% партійного складу. В середньому 13% депутатського корпусу лишилися позапартійними і це при тому, що вибори проходили за пропорційною системою.

Отже, вибори 2006 р. проявили неспроможність партій взяти на себе всю відповідальність за формування місцевих рад та прискорили політичну структуризацію суспільства імперативним шляхом.

Ключові слова: політична структуризація, партизація, політизація, районні ради, політичні партії, позапартійні депутати.

Політична структуризація суспільства є необхідною умовою агрегування інтересів пересічного громадянина. Найбільш динамічно цей процес розвивається в ході виборчих кампаній, коли партії намагаються зміцнити власну соціальну базу.

Органи місцевого самоврядування, за своєю природою, не є політичними структурами, однак не залишаються осторонь політичної боротьби. Вибори до місцевих рад завжди активізували політичне життя на місцях. В цьому плані виборча кампанія 2006 р. мала дещо особливий характер і докорінно вплинула на політичну структуризацію суспільства. Особливо це проявилось на рівні районів.

Передумовою значного політичного пожвавлення на місцях став новий Закон України “Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів” [8], прийнятий 6 квітня 2004 року, який запровадив пропорційну виборчу систему із закритими списками до всіх рад, крім сільських та селищних.

Окремі аспекти досліджуваної проблематики, зокрема, процеси політичної структуризації висвітлено в працях О. Полішкаррової, М. Головатого. Утворення і

особливості становлення партійно–політичної структури на Волині досліджувались В. Бортніковим, В. Малиновським, В. Бусленком. Однак, цілісних досліджень, котрі б висвітлювали процеси політичної структуризації в ході місцевих виборчих кампаній, є вкрай мало. Вивчення окресленої проблематики дає можливість аналізу політичного процесу на регіональному рівні, оскільки цей фактор часто є унікальним і нівелюється в загальних політологічних дослідженнях.

Нормативно–правова база виборчої кампанії 2006 р., з точки зору сприяння політичній структуризації, була далекою від досконалості. Навіть застосування пропорційної та мажоритарної системи у формуванні місцевих рад регламентувалось виключно формальним статусом населених пунктів. Закон не містив мінімального показника чисельності населення для міст, у яких вибори проводяться за пропорційною системою. Такий підхід призвів до того, що навіть у маленьких містах вибори депутатів проходили за пропорційною системою, а у селищах, чисельність населення яких була в рази вищою – за мажоритарною. Так, у найменшому місті Волинської області та другому з найменших в Україні – Берестечку, що налічує всього 1,9 тис. населення, вибори проводились на основі “пропорційки”, а у районному центрі – смт. Маневичі, з більш як 10 тис. мешканців, – за мажоритарною системою [6]. В цілому, по Україні, нараховувалось близько сотні міст із населенням менше 10 тис. осіб [2].

Прийнятий закон скасовував попередньо діючу норму щодо рівного представництва у районних радах всіх адміністративних одиниць. Згідно закону створювався єдиний багатомандатний виборчий округ, межі якого збігалися з межами відповідних районів.

Чисельність депутатського корпусу місцевих рад визначалася самими радами в залежності від кількості жителів, в межах встановлених законом. Відповідно до цього положення зменшилась чисельність 5–ти із 16–ти районних рад області.

Проти нового виборчого закону активно виступали представники місцевого самоврядування Волинської області, вбачаючи у ньому загрозу загальному прямому виборчому праву усіх громадян, незалежно від їхньої політичної приналежності [7, с. 247].

Звичайно, критика нового виборчого законодавства озвучувалась не лише на Волині. Політологи та державні діячі часто висловлювали власні вагомні застереження щодо окремих положень закону. Зокрема, голова Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування, В. Тихонов, зауважував на тому, що “проведення виборів за чинним Законом України зміцнило лише права громадян, які є членами тієї чи іншої політичної партії. Цим, у свою чергу, обмежено права переважної більшості громадян, які не належать до жодної політичної організації”, “виборча система суперечить конституційному статусу районних та обласних рад бути представницькими органами територіальних громад і матиме вигляд політичної ради з частковим їх представництвом” [15, с. 115].

Для політичних партій новий закон став шансом посилити свої позиції в органах самоврядування. Очевидно, що присутність у місцевих радах не була для

політичних партій самоціллю. Часто вони навіть не мали програми, орієнтованої на обласний, або районний рівень [7, с. 262]. Тобто, більшість партій взагалі не ставили перед собою завдань районного масштабу. Приміром, СПУ, ідучи до Турійської районної ради, гарантували створення 1 млн. робочих місць щорічно [12, с. 71] – це при тому, що населення району менше 27 тисяч.

Частина політичних партій декларували вирішення загальних проблем: боротьба із СНІД; підняття села, якості сільської освіти і охорони здоров'я; розвиток культури та спорту; продовження програми “Шкільний автобус”.

Зовсім небагато партій, і ті не у всіх районах області, ставили перед собою конкретні цілі. Такі програми підтверджували знання специфіки району, а відповідно наявність діючої організаційної структури партії та налагодженої системи зворотних зв'язків.

З поміж усіх суб'єктів виборчої кампанії середня чисельність партій та блоків, що йшли на вибори по районах, становила 21. Найбільш чіткі завдання перед собою ставили: Народний блок Литвина та БЮТ. Блок Литвина мав передвиборчі програми, що відображали потреби громад, у 7–ми з 16–ти районів області, а БЮТ – у 4–ох.

Найчастіше партії обіцяли збудувати, відремонтувати або завершити будівництво школи, лікарні, дитячого садочка, кінотеатру, будинку культури, музею.

Інколи програми партій мали примітивно–дріб'язкові положення – “придбати 10 комп'ютерів, 5 ксероксів”, “придбати 31 холодильник сумку, 5 холодильників для ФАПів” [12, с. 120]. Механізм виконання таких обіцянок на практиці нагадував, швидше, спонсорську допомогу, ніж депутатську діяльність.

Наша Україна та Блок Костенка і Плюща мали окремі програми для двох районів. КПУ, ПР, ПОРА–ПРП мали лише по одній програмі, що відображали потреби конкретних районів. В своїй більшості всі ці завдання потребували виключно матеріальних ресурсів. Лише “Наша Україна” в Любомльському районі серед своїх завдань декларувала створення футбольної команди району та духового оркестру [12, с. 120].

Політичні партії почали активну підготовку до виборів 2006 р. ще у 2005 році. Оскільки пропорційна система запроваджувалась і до районних рад, партії посилено працювали над створенням мережі місцевих партійних осередків. Чисельність, зареєстрованих районними управліннями юстиції впродовж року, зросла у два рази, порівняно з попередніми роками [3].

Власне представництво у радах, за результатами виборів, отримало 18 політичних партій, деякі з них входили до виборчих блоків.

Мандати між партіями у районних радах Волинської області розподілились таким чином: найбільше своїх членів провела партія “Батьківщина”, що була основою Блоку Юлії Тимошенко, – 308 осіб; “Народний союз наша Україна” (НСНУ), основа блоку “Наша Україна” – 144 членів партії; Українська народна партія (УНП), основа блоку Костенка і Плюща – 79; Народна партія (НП), основа “Народного блоку Литвина” – 76; Українська соціал–демократична партія (УСДП),

перебувала у Блоці Юлії Тимошенко – 44; Соціалістична партія України (СПУ) – 28 мандатів; Партія промисловців і підприємців України (ПППУ), була у блоці “Наша Україна” – 26; Народний рух України (НРУ), що перебував у блоці “Наша Україна” – 16; Партія регіонів (ПР) – 11; Партія “Реформи і порядок” (ПРП), що була у блоці “ПОРА–ПРП” – 10; Комуністична партія України (КПУ) – 8; Народно-демократична партія (НДП) – 7; УРП “Собор” – 7 (6 за списком УРП “Собор” та 1 за списком блоку Юлії Тимошенко); Демократичний союз – 1; ПОРА, що перебувала у блоці “ПОРА–ПРП” – 5; Селянська партія України (СелПУ) – 3; Блок Юрія Кармазіна, до якого входили: Партія захисників Вітчизни, Всеукраїнська партія Миру і Єдності, Партія “Національно-демократичне об’єднання “Україна” – 2 (обоє були позапартійними).

В 15-ти із 16-ти районів області ВО “Батьківщина” провела до районних рад відносно більшість своїх членів, і лише у Ратнівській районній раді переважав “Народний Союз Наша Україна”. Очевидно цьому сприяло те, що список кандидатів від цієї політичної сили в районі очолювали: голова Ратнівської районної державної адміністрації, перший заступник РДА, начальник сектора з питань внутрішньої політики, зв’язків з громадськими організаціями та засобами масової інформації РДА [13]. Хоча скандалів щодо застосування адмінресурсу в районній пресі не було відображено – можливість його використовувати була, зокрема, одержувати провладним кандидатам чи політичним партіям достовірної закритої аналітичної інформації від органів державної влади про перебіг виборчого процесу [1, с. 56].

Деякі партії, зокрема УРП “Собор”, на виборах до районних рад ішли окремо від блоків, з якими виборювали місця в парламенті. На парламентські вибори ця партія йшла у блоці “Наша Україна”, до районних рад – самостійно, а одного її члена обрано до Старовижівської районної ради за списком блоку Юлії Тимошенко [9].

Жодна із районних рад не мала 100% партійного складу. Найбільш політизованими були Володимир-Волинська, Любешівська, Камінь-Каширська та Іваничівська районні ради – 95,5%, 93%, 90,5% та 90% відповідно. Найменше членів політичних партій було у Локачинській, Ковельській та Ківерцівській районних радах – 73%, 82% та 85% відповідно.

Різниця між найбільш і найменш політизованими радами була досить значною – понад 20%. При чому, відставання Локачинського району, за даним показником, від свого попередника, Ковельського, складало майже 10%. Виходячи з того, що всі райони області є аграрними, а соціальна структура населення більш-менш однорідною, даний феномен, на нашу думку, слід розуміти як недостатню роботу політичних партій щодо структуризації населення.

Середня частка партійних у складі районних рад становила 87%, тобто 13% депутатського корпусу лишались позапартійними і це при тому, що вибори проходили за пропорційною системою.

Частка позапартійних кандидатів, включених у партійні списки, у деяких партій значно перевищувала партійних. Так, Демократичний Союз у Камінь-

Каширському районі провів до районної ради 5 безпартійних і лише одного партійного кандидата, у Ратнівському – Блок Юрія Кармазіна – 2 безпартійних і жодного партійного, у Шацькому – з двох кандидатів, проведених Партією Регіонів, один був безпартійним, у Любомльському – Блок Литвина, поруч із 3 партійцями, провів 2 безпартійних кандидатів. Немало позапартійних було і у лідерів виборчої кампанії: Блоку Юлії Тимошенко та Нашої України.

Народна Партія, що була основою Блоку Литвина, у Любомльському районі вже у 2005 р. мала мережу з понад 30-ти первинних осередків, однак не змогла сформувати власного потужного лідерства і була змушена залучати безпартійних кандидатів. Подібна ситуація склалася і у Шацькому районі з Партією Регіонів, яка маючи біля десятка первинних осередків, другим, прохідним, номером поставила позапартійного кандидата.

Залучення позапартійних кандидатів поставило низку риторичних питань: чи готові політичні сили взяти на себе формування районних рад; чи спроможні політичні партії налагоджувати зв’язок з електоратом; чи достатньо структурованим є суспільство.

Стратегія політичних партій, коли вони тенденційно підтримують, а, по суті, висувають певного “вільного” кандидата, певною мірою ставить під сумнів сам факт наявності “справжніх” осередків політичних партій в районах.

Найменше представництво в районних радах мали Блок Кармазіна та Демсоюз – представлені лише в одній із районних рад області. СелПУ, УРП “Собор”, КПУ, НДП, Партія вільних селян і підприємців мали представників у двох районних радах області.

Отже, поруч із беззаперечними лідерами кампанії у радах були політичні сили, що балансували на межі повної відсутності в представницьких органах районів. Це, в свою чергу, було ознакою наявності політичного плюралізму і компетентності виборця, який надавав перевагу достойному кандидату, а не лише партійному бренду.

Ступінь політичної структуризації населення проявився не лише у співвідношенні партійних та позапартійних депутатів у районних радах, а й шириною партійного спектру цих рад.

Лідером, за чисельністю політичних партій, що провели своїх членів до районної ради, став Турійський район – 12 партій. Найбільший кредит довіри від жителів району отримали “Батьківщина”, НСНУ, НП, УНП, СПУ, загалом вони вибороли 85% депутатських мандатів у районній раді. Не всі депутати, що пройшли від цих партій, були їхніми членами. За списком БЮТ пройшло 5 позапартійних, Українського народного блоку Костенка-Плюща – 2, СПУ – 1, один позапартійний пройшов від ПР [10].

Хоча партійний спектр району був найбагатшим, в районній раді не було жодної партії, яка мала б своїх членів лише у цій раді. У Волинській області НДП мала своїх представників лише у двох районних радах, в тому числі у Турійській – 3. Всі три депутати працювали в системі охорони здоров’я, один з них – головний лікар центральної районної лікарні. Тобто, присутність НДП у раді було швидше проявом корпоративізму і особистісного авторитету обраних, а

не результатом зростання політико-ідеологічної структуризації в районі. Причому, за підсумками попередніх виборів, НДП мала своїх депутатів у 8-ми районних радах області, а це свідчить про значну втрату позицій у цілому.

Із початком виборчої кампанії місцева влада активно намагалась забезпечити демократичне, чесне та прозоре проведення виборів, як того вимагав відповідний Указ Президента. Голови районних державних адміністрацій проводили роз'яснювальну роботу серед лідерів політичних партій у районах щодо необхідності дотримання норм законодавства [4].

Аби забезпечити можливість всім виборцям здійснити своє волевиявлення і уникнути потенційних ускладнень, органи влади звертались до громадян із застереженням щодо необхідності заміни паспортів СРСР, хто цього не встиг зробити [16]. Надмірна політизація виборчої кампанії часто призводила до певних порушень законодавства, в тому числі службовцями.

У Старовижівському районі трапилось два інциденти, пов'язаних із провладним блоком. Спочатку було помічено, що службовий автомобіль голови райради прикрашала символіка Народного блоку Литвина, а це прямо суперечило нормі закону про заборону використання службового транспорту для передвиборчої агітації. Потім, в судовому порядку, було доведено факт використання для передвиборчої агітації коштів, що не належали до передвиборчого фонду [5]. Однак, дані порушення не спричинили якихось суттєвих санкцій.

Дивно виглядала ситуація й в одному із сіл цього ж району, де, згідно із протокольними даними, участь у голосуванні на виборах до Верховної Ради взяло 1180 громадян, обласної – 1162 і районної – 1122. Виходить, що 40 осіб бюлетені для голосування до райради з незрозумілих причин не отримали [5].

Оскільки офіційного пояснення даного випадку не було – можна припустити, що виборці не завжди розуміли серйозність виборів до місцевих рад та відмовлялись від бюлетенів, де замість конкретних кандидатів подавався перелік політичних партій. Кандидати у списках політичних партій часто не мали жодного відношення до територіальних громад, де проходили вибори.

Щоб унеможливити дану проблему в майбутньому, фахівці із регіональної політики та місцевого самоврядування вже тоді пропонували розводити у часі парламентські та місцеві вибори. А щоб виборець не відчував свого відчуження від політичних партій – передбачити відкриті, а не закриті партійні списки кандидатів у депутати [15, с. 116].

Хоча районні ради було сформовано за партійними списками – депутати часто проявляли власну позицію, нехтуючи внутріфракційною дисципліною, як це було при виборі голови Турійської районної ради. На цю посаду висували кілька кандидатів і більшість підтримала претендента від УНП, в тому числі частина фракції БЮТ, котра висувала власного кандидата. При чому, неофіційні джерела стверджували, що перед цим “бютівці із своїх депутатів брали підписку голосувати тільки за свого кандидата” [14]. Обраний голова до цього працював на посаді голови районної державної

адміністрації, а на попередніх президентських виборах очолював штаб “Нашої України”.

За результатами виборів голів районних рад Волинської області, члени ВО “Батьківщина” очолили 11 рад, “Нашої України” – 3, УНП – 2.

Політизувавши виборчий процес до місцевих рад, політичні партії досягнули своєї мети – сформували представницькі органи переважно із своїх членів. Одним із завдань пропорційної системи було рекрутування місцевих політичних еліт і популяризація бренду політичних партій.

Вибори показали, що преференції політичним партіям та лідерам національного масштабу не обов'язково проектувались на місцевий рівень.

Результати опитувань у Ковельському районі свідчать, що виборець не завжди сліпо підтримував певну політичну силу до рад усіх рівнів. Інколи громадяни підтримували різні партії до рад різних рівнів [11].

Висновки. Застосування пропорційної системи виборів до районних рад помітно похвалило політичне життя на місцях, посилює увагу до політичних партій. Цьому передувало масове створення первинних партійних осередків.

Однак, політичні партії виявили неспроможність взяти на себе всю відповідальність за формування рад. Свідченням є масове включення до списку кандидатів у депутати позапартійних. За результатами виборів жоден з районів Волинської області не мав абсолютно партійного складу ради. Найбільш політизована районна рада на 4,5% складалась з позапартійних депутатів. Середня частка позапартійних у районних радах Волинської області становила 13%.

Виборець у своїх преференціях часто керувався авторитетом конкретних кандидатів у виборчому списку, а не програмними положеннями партій, які часто мали абстрактний характер і не відображали специфіки потреб району.

Виборча кампанія 2006 р. проявила неспроможність політичної структуризації суспільства імперативним шляхом. Однак, набутий досвід є цінним емпіричним матеріалом для еволюції виборчої та партійної систем.

Список використаних джерел

1. Бучин М. Адміністративний ресурс: суть та типологія / М. Бучин // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку: зб. наук. пр. – Львів, 2007. – Вип.19. – С.56–62.
2. Адміністративно-територіальний устрій областей [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://static.rada.gov.ua/zakon/new/NEWSAIT/ADM/zmist.html>.
3. Головне управління юстиції у Волинській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://justvolyn.gov.ua/reestr/informr/lyuboml/rpp.shtml>.
4. Журавлюк І. Розмова з лідерами партій / І. Журавлюк // Нове життя. – 2006. – 18 лютого.
5. Коваль Ю. Результати голосування вже відомі, але головні вибори в районі ще попереду / Ю. Коваль // Сільські новини. – 2006. – 1 квітня.
6. Малиновський В. Закон про місцеві вибори: “за” і “проти” / В. Малиновський // Слово і діло. – 2004. – 14 квітня. – С.3.
7. Малиновський В. Я. Становлення і розвитку місцевого самоврядування у Волинській області (1990–2010 рр.): монографія / В. Я. Малиновський. – Луцьк: Ініціал, 2013. – 352 с.
8. Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів: Закон України від 6 квітня 2004 р. №1667-IV // Уряд. кур'єр. – 2004. – 10 квіт. – С.7–22.
9. Про результати голосування та список депутатів

Старовижівської районної ради // Сільські новини. – 2006. – 1 квітня.

10. Протокол Турійської районної територіальної виборчої комісії // Народне слово. – 2006. – 1 квітня.

11. Семенюк А. Вибори: до і після / А. Семенюк // Вісті Ковельщини. – 2006. – 6 квітня.

12. Соціальні програми дій переможців виборів 2006 року у Волинській області: за результатами громадського моніторингу. – Луцьк: Асоціація захисту прав молоді Волині, 2006. – 120 с.

13. Список депутатів Ратнівської районної ради // Ратнівщина. – 2006. – 4 квітня.

14. Стець М. Районну раду очолив представник нової генерації / М. Стець // Народне слово. – 2006. – 22 квітня.

15. Тихонов В. Проблеми проведення виборів до місцевих органів самоврядування та шляхи їх вирішення / В. Тихонов // Вибори та демократія. – 2006. – №4 (10). – С.116–118.

16. Увага! Шановні волиняни! // Нове життя. – 2006. – 18 лютого.

References

1. Buchyn M. Administrativnyj resurs: sut' ta typologija / M. Buchyn // Ukraїns'ka nacional'na ideja: realii' ta perspektvyv rozvytku: zb. nauk. pr. – L'viv, 2007. – Vyp.19. – S.56–62.

2. Administrativno-terytorial'nyj ustrij oblastej [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://static.rada.gov.ua/zakon/new/NEWSAIT/ADM/zmist.html>.

3. Golovne upravlinnja justycii' u Volyns'kij oblasti [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://justvolyn.gov.ua/reestr/informr/lyuboml/rpp.shtml>.

4. Zhuravljuk I. Rozmova z lideramy partij / I. Zhuravljuk // Nove zhyttja. – 2006. – 18 ljutogo.

5. Koval' Ju. Rezul'taty golosuvannja vzhe vidomi, ale golovni vybory v rajoni shhe poperedu / Ju. Koval' // Sil's'ki novyny. – 2006. – 1 kvitnja.

6. Malynovs'kyj V. Zakon pro miscevi vybory: “za” i “proty” / V. Malynovs'kyj // Slovo i dilo. – 2004. – 14 kvitnja. – S.3.

7. Malynovs'kyj V. Ja. Stanovlennja i rozvytok miscevoogo samovrjaduvannja u Volyns'kij oblasti (1990–2010 rr.): monografija / V. Ja. Malynovs'kyj. – Luc'k: Inicial, 2013. – 352 s.

8. Pro vybory deputativ Verhovnoi' Rady Avtonomnoi' Respubliki Krym, miscevyh rad ta sil's'kyh, selyshhnyh, mis'kyh goliv: Zakon Ukraїny vid 6 kvitnja 2004 r. №1667–IV // Urjad. kur'jer. – 2004. – 10 kvit. – S.7–22.

9. Pro rezul'taty golosuvannja ta spysok deputativ Starovyzhivs'koi' rajonnoi' rady // Sil's'ki novyny. – 2006. – 1 kvitnja.

10. Protokol Turijs'koi' rajonnoi' terytorial'noi' vyborchoi' komisii' // Narodne slovo. – 2006. – 1 kvitnja.

11. Semenjuk A. Vybory: do i pislja / A. Semenjuk // Visti Kovel'shhyny. – 2006. – 6 kvitnja.

12. Social'ni programy dij peremozhciv vyboriv 2006 roku u Volyns'kij oblasti: za rezul'tatamy gromads'kogo monitoryngu. – Luc'k: Асоціація захисту прав молоді Волині, 2006. – 120 с.

13. Spysok deputativ Ratnivs'koi' rajonnoi' rady // Ratnivshhyna. – 2006. – 4 kvitnja.

14. Stec' M. Rajonnu radu ocholyv predstavnyk novoї' generacii' / M. Stec' // Narodne slovo. – 2006. – 22 kvitnja.

15. Tyhonov V. Problemy provedennja vyboriv do miscevyh organiv samovrjaduvannja ta shljahy i'h vyrishennja / V. Tyhonov // Vybory ta demokratija. – 2006. – №4 (10). – S.116–118.

16. Uvaga! Shanovni volynjany! // Nove zhyttja. – 2006. – 18 ljutogo.

Melnyk V. V., department of political science and public administration, Lesya Ukrainka Eastern European National University (Ukraine, Lutsk), lu4ano4ka@ukr.net

The role of local elections in the political structuring (2006): Volyn oblast

The aim of our research is a systematic learning of rural population political structuring process and expedited electoral campaign in 2006.

To receive an expected result became possible due to the use of case study systematic, historical and inductive methods.

It was found out that a noticeable revival of political life had begun a year before elections, immediately after the adoption of a new electoral Law.

On average, 20 political parties and blocks participated in the rayon electoral campaign. As the result of elections, 18 political parties had their representatives in these bodies. None of the rayon councils had 100% of party members. On average, 13% of MPs remained non-party and despite the fact that the elections were held under a proportional system.

Therefore, the elections in 2006 showed the failure of parties to assume a full responsibility for the formation of local councils, and accelerate the political structuring of society by imperative way.

Keywords: political structuring, partization, politicization, rayon councils, political parties, non-party deputies.

Мельник В. В., соискатель кафедры политологии и государственного управления, Восточноевропейский национальный университет им. Леси Украинки (Украина, Луцк), lu4ano4ka@ukr.net

Роль местных выборов 2006 года в политической структуризации общества: на примере Волынской области

Целью исследования является системное изучение процессов политической структуризации населения районов Волынской области, ускоренной избирательной кампанией 2006 года.

Достижение цели стало возможным благодаря применению системного, исторического, индуктивного методов, а также метода отдельного случая.

Обнаружено, что заметное оживление политической жизни началось за год до выборов, то есть сразу после принятия нового избирательного закона.

В среднем, по районам области, в избирательной кампании участвовало 20 политических партий и блоков. А по результатам выборов, 18 политических партий провели своих представителей в эти органы. Ни в одном из районных советов не было 100% партийного состава. В среднем 13% депутатского корпуса оставались беспартийными и это при том, что выборы проходили по пропорциональной системе.

Итак, выборы 2006 г. показали несостоятельность партий взять на себя всю ответственность за формирование местных советов и ускорить политическую структуризацию общества императивным путем.

Ключевые слова: политическая структуризация, партизация, политизация, районные советы, политические партии, беспартийные депутаты.

* * *

УДК 327(477:52)(045)

Лисак В. Ф.
доктор історичних наук, професор кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики, Маріупольський державний університет (Україна, Маріуполь), fifitau@ukr.net,
Іванець Т. М.
аспірантка кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики, Маріупольський державний університет (Україна, Маріуполь), tatianaivanets@mail.ru

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТА ОСНОВНІ НАПРЯМКИ СПІВПРАЦІ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЯПОНІЄЮ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ (2012–2015 РОКИ)

Аналізуються особливості та основні напрямки співпраці Японії та України на сучасному етапі, для чого використовуються такі методи наукового дослідження як аналіз, синтез, систематизація даних. Були виділені основні напрямки двосторонніх українсько-японських відносин: серед них є як традиційні сфери – торгівельно-економічна, інвестиційна, науково-технічна співпраця, так і нові сфери – співробітництво у попередженні та ліквідації наслідків аварії на атомних станціях. Проаналізовано особливості співпраці по лінії Офіційної допомоги розвитку Японії на сучасному етапі, зміни у структурі допомоги, її обсягах. Розглянута динаміка розвитку співпраці між Україною та Японією на сучасному етапі до 2015 року включно, проаналізовані останні угоди, підписані сторонами, та гранти, виділені Японією Україні.

Ключові слова: Україна, Японія, торгівельно-економічна співпраця, інвестиції, Офіційна допомога розвитку, науково-технічне співробітництво.

Україна у своїй зовнішній політиці завжди дотримувалася принципу багатовекторності. Японія, як одна з найрозвиненіших країн світу, розглядалася українською стороною в якості вигідного партнера, співпраця з яким може принести вигоду. Японська зовнішня політика традиційно була направлена на азійський регіон, однак у ХХІ столітті у цій сфері відбуваються кардинальні зміни. Японія бере курс на збільшення своєї ролі у світі, починається активна територіальна диференціація японської зовнішньої політики. В рамках нової зовнішньополітичної концепції регіон Східної Європи стає одним з